

Beszélgetés Klebelsberg Kunóval Szegedről

„Nem fogjuk hagyni, hogy az ország második városát készüleszenül találja a tél”
— „Az egyetemi építkezések folytatódni fognak, de lényegesen lassabb tempóban” — „Nem vonulok vissza a politikától”

(A Délmagyarország kiküldött munkatársától.) Pest-Hidegkut. Szemben a kis magaslaton emelkedő templommal, egyszerű kiképzésű, sárga kerítés mögött, gyönyörűen gondozott park s két stilszerű, érdekes és jellegzetes épület vonja magára a figyelmet. Az egyik épület előtt két autó várakozik. Egy taxi s egy magánautó. Az ajtóban beretváltképű, sötétruhás férfi áll és figyel. Az inas. Bent a tágas hallban egymásmellett állnak és beszélgetnek: gróf Klebelsberg Kunó, az egyik legelterjedtebb budapesti napilap főszerkesztője s e sorok írója. Azt mondja Szeged egységspárti képviselője, aki már nem miniszter, a budapesti főszerkesztőnek:

— A szerkesztő ur és én politikai ellenfelek vagyunk, de azért megbecsüljük egymást.

A stílusnak ez a finom figyelme és a lekötő kedvessége jellemzi Klebelsbergert mindig és mindvégig. Amellett még — igazán van. *Politikai ellenfelek vagyunk s a Délmagyarország munkatársa szegedi érdekek szolgálatában is csak azért látogatta meg, mert a fennálló nagy politikai ellentét mellett is — becsüljük. Erdemei és értékei szerint becsüljük. Nagyrabecsüljük.*

Gróf Klebelsberg Kunónak a kultuszminiszteri székből való távozásával megindultak a kombinációk, különösen Szegeden. Mi lesz most? A befolyásos egységspárti, a gróf és a kulturpolitikus meg tudja-e majd annak csak a morzsáját szerezni, amit megszerzett a kultuszminiszter?

Lesz-e az ősszel egyáltalában építkezés Szegeden?

Egyesek tudni vélték, hogy Klebelsberg Kunó, legalább átmenetileg, teljesen kikapcsolódik a politikai életből s így politikai súlya és barátsága egyelőre teljesen elvesz Szeged részére. Másoknak arról volt biztos értesülésük, hogy a volt kultuszminiszter szakít a politikai élettel, lemond a mandátumáról s elmegy Berlinbe vagy Rómába nagykövetnek. Szeged szempontjából föltétlenül tisztázásra szorultak mindezek a hírek és kérdések. Ezért fordulunk a volt kultuszminiszterhez, akivel jóval hosszabb, mint egy óras,

teljesen politikamentes szegedi

beszélgetést folytattunk.

— *Hogyan méltóztatik képzelni a jövőt és jövőendő munkásságát szegedi viszonylatban?*

Ez volt az első kérdésünk. Klebelsberg Kunó fölfigyelt, ránc nézett, egy-két pillanatra — szokása szerint — behunyta a szemét, azután gördülékenyen, folyékonyan, közben színnel és lendülettel is, beszélt:

— Szegeddel kapcsolatos munkásságom kultuszminiszterségem utolsó éveiben lassankint egészen elterjedt a kultuszintézetektől s kulturális építkezést a közeljövőben abban az esetben is vagy nem, vagy csak nagyon lassu tempóban hajhattam volna végre, ha kultuszminiszter maradtam volna. A hét klinika, a természettudományi intézet, egyéb egyetemi intézmények s az elemi oktatás céljait szolgáló iskolák emelése után legfőbb arról lehetett volna szó, hogy *egy-két gazdasági iskolát adjunk még a tanyának s internátus emelésével növeljük a szegedi egyetem népességét.*

— Az idén december 3-án lett volna

le be Szelvény 5 % külön engedményre.

Isko'as gyermekeknek, költő kabátok, oroszok, pulloverek, clotkötények új fazonokban, palenharisnyák, fehérneműk, tornacipők stb. stb. legolcsóbb árban, jó minőségben kaphatók

és hozza Tisza Aruház Püspökhatár

tíz éve, hogy a kultusztárcát gróf Bethlen följánlotta és én elfogadtam. Akkor, tehát tíz év előtt, a kormányelnök ur elé terjesztettem programomat s ezt a programot elejétől végig megvalósítottam. El bennem a program második periódusa is, de megvalósítására második életre lenne szükségem s ezzel már nem rendelkezem. Azt mondják, hogy költsékező voltam — folytatta gróf Klebelsberg. Most nem beszélek arról, hogy mennyi pénzt kaptak más tárcák és hogy mit produkáltak azért a pénzért. A kultuszminisztérium minden esetre sokkal kevesebb pénzt kapott, mint például a kereskedelmi vagy a földmívelési tárca. Ismétlem, nem kutatom, hogy ezek a tárcák mit teremtettek, de azt csak szabad hangsúlyoznom, hogy én *huszonegy klinikát és több mint ötezer népiskolát hagytok itt a nemzet részére.*

— Annak érdekében, hogy Szegeden állandóan legyen közmunka és hogy intézményeinek számát a jövőben is szaporítsuk, a kultusztárcától egészen távozó területeken kezdtem el dolgozni, amint már említettem, azért is, mert hiszen tisztán állt előttem, hogy a kultusztárca építkezéseivel vagy a tempót lassítani vagy teljesen szüneteltetni kell. Ezért eszközöltem ki az elmúlt ősszel a belügyi tárcától 500 ezer pengőt földmunkára. Az elgondolásom az volt, hogy a kormányzat, amely annak idején abbahagyta a rekonstrukció munkáját, tartozik ezzel a hozzájárulással a városnak és hogy az 500 ezer pengőből elsősorban a Mars-teret kell feltölteni, amely valósággal kínálkozik piaci célokra.

Olyan állapot ugyanis, hogy a város aszfaltos főuccain tarisanak fenn piacot, már csak a Balkánon található

A félmillió egy részét a halastóra költöttük el. A földmívelésügyi kormányzattól két szükségmunkára eszközöltem ki pénzt. Az egyik a dorozsma—algyői közcsatorna volt, a másik az algyői hid rampaépítésének hatalmas kubikus munkája. *Összekötéseimet és munkásságomat továbbra is a város rendelkezésére bocsátom.*

Nem vonulok vissza a politikától.

Most rövid ideig pihenek. *Azután lemegek Szegedre és megtanácskozom a teendőköt úgy a város vezetőségével, mint a különböző gazdasági érdekeltségekkel.*

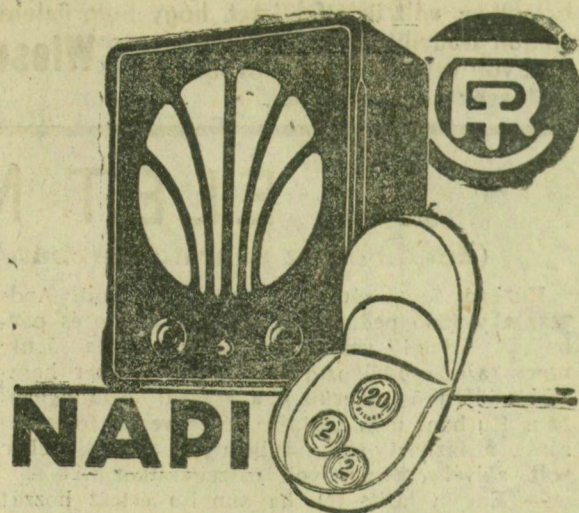
Semmi esetre sem fogjuk hagyni, hogy az ország második városát készüleszenül találja a tél.

Még nem tudom, hogy mi a kormány szándéka. De akár inségmunka mellett dönt, akár inségsegély mellett, *a támogatás mulhatatlanul szükséges mérvét ki fogom eszközölni Szeged részére.*

A következő kérdés az egyetemi építkezésekkel kapcsolatosan merült fel és így szólt: — *Remélhető-e az egyetemi építkezések folytatása?*

— *Azt hiszem, igen,* válaszolta Klebelsberg, de az eddigénél lényegesen lassabb tempóban. Most már alattam is így történt volna. Végül is vannak bizonyos adottságok, amelyekkel számolni kell és kötelezettségek, amelyeknek a teljesítését nem lehet elhárítani. Az érdekelt vidéki városok nagy áldozatokat hoztak és példái

Szeged esetében bizonyos intézmények sorozatos felépítésére kötelezve van a kormány

NAPI pár fillérért kapja Ön a TISZA

2+1 csöves váltóáramu hálózati hangszóróval egybeépített készüléket.

Kapható minden rádiókereskedésben. Gyártja: Telefongyár R.-T., Budapest.

24 fillér napi

vagy

359

7 pengős havi

részletre beszerezhető „Tisza” 2+1 csöves hálózati készüléket hangszóróval egybeépítve

Fonyó Soma rádiószaküzletében Kőlcsey u. 4. Telefon 11-65.

Végül a kulturális decentralizáció kérdése terelődött a beszélgetés. Gróf Klebelsberg Kunó ezeket mondja:

— A publicisztikai tevékenységet folytatni fogom, még pedig fokozott mértékben. A sajtóban tehát továbbra is szószólója maradok a kulturális decentralizációnak. Álláspontom ebben a kérdésben is változatlan. Nem tudok elképzelni helyesen és okosan gazdálkodó embert, aki egész vagyonát egy bank részvényeibe vagy csak bankrészvényekbe fektesse. Pénze egy részéért házat vesz, esetleg kis földet és így tovább. Nem lehet egy városba tömöríteni a magyar kultúra minden intézményét. Szükség van kulturcentrumokra. Az alföldi gondolatot, a városi gondolatot nem szabad többé elhalványulni vagy meggyengülni hagyni.

A beszélgetés továbbra is szegedi kérdésekről, szegedi problémákról folyt. A politikai ellenfél, aki rajongója és tántoríthatatlan küzdője Szeged helyes irányú fejlesztésének és nagyja emelésének, nemcsak a legteljesebb megbecsülést, hanem mély hálát is érezve jegyzi meg és fel az ilyen mondatokat:

— Ne csüggedjen Szeged! Most ugyanabban a világban szenvedünk valamennyien. Szeged különben is a katasztrófák népe. Isten csodája, hogy még megvan. Lehet, hogy az is Isten csodája lesz, mégis nagyvá tesszük.

„TISZA”

hangszóróval egybeépített hálózati készülék 7 pengős havi részletre kapható:

Csányi Anial

rádió és villamossági szaküzletében

Feketesas-ucca 22. Telefon 30-51.

film és rádió

A beszélő- és hangosfilmek teljes felvételi és leadási technikájának a hozzátartozó erősítő hangvisszaadó stb. berendezéseknek ismertetése. Írták: Zakariás János és Székely Sándor mérnökök. Ára 3 pengő.

Kapható GYÓZÓ ANDOR Könyvkereskedésben, Budapest V. Vilmos császár ut 34.